

Gonzalo Bernardos

PROFESSOR D'ECONOMIA I VICERECTOR D'ECONOMIA DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

A Europa, diu Gonzalo Bernardos, li cal un nou lideratge valent i decidit a apostar per la supervivència de l'euro i que deixi de posar l'accent en la suposada culpabilitat del deute públic. Ara més que mai calen polítiques expansives que ajudin a sortir de la crisi i esquivar el risc de recessió. El domini del sector financer, afegeix, s'ha d'acabar. **Per Berta Roig**

“Seguir els dictats d'Angela Merkel no ens farà sortir de la crisi”

Les borses han viscut setmanes de pànic, amb la por d'una nova recessió al cos, en part incrementades per les declaracions de la directora gerent de l'FMI, Cristine Lagarde. Hi ha risc real de recaure altra vegada?

Cal entendre-ho en clau política, perquè hi ha una lluita de poder per controlar l'economia. Independentment de les justificacions que hi ha al darrere, el cas és que a l'anterior director gerent de l'FMI, Dominique Strauss-Kahn, el van apartar després de dir que s'havia de posar en marxa molta més liquiditat al sistema, que s'havia d'expandir la demanda i que no hi havia excessius problemes que el sector públic s'endeutés. I ara resulta que la seva substituta, Cristine Lagarde, està marcant territoris i dient que ella segueix la política del seu antecessor. Amb les seves declaracions està dient: “Vols veure com és necessari que el sector públic hi intervingui? Vols veure com és necessari que el BCE rebaixi tipus i llenci diners des d'un helicòpter, si cal? I vols veure com de passada desqualifico la cancellera

Hem posat a la presó un fals culpable assenyalant al dèficit públic

Per tal que Alemanya accepti els eurobons se l'ha de compensar

O es salva Grècia i Portugal o se'ls fa fora de l'euro per no posar la moneda en perill

Angela Merkel?”

Per tant, no hi ha perill real de tornar a caure en recessió?

Sí si es segueix el camí obert per Merkel. No es pot sortir del risc de la recessió enfonsant el PIB i destruint ocupació, i això és el que ens diu que fem. I de passada ens diuen que el problema és el deute públic, i això és absurd. Estem en una crisi provocada per una bombolla de crèdit que va fer que tothom, empreses i famílies, s'endeutessin massa. Per evitar aquest col·lapse, el sector públic va gastar més del que seria recomanable, però és que realment, de fet, no quedava una altra opció. I per això ara la culpa és del sector públic?

Posar l'accent en el dèficit públic és erroni?

És ideologia. Com més finançament hi hagi cap al sector públic, menys en quedarà per al sector privat, menys pujaran els bons corporatius i menys diners hi haurà per fer operacions corporatives. El model imperant, que és el de la supremacia del sector privat sobre el sector públic, es posarà en perill i el gran lobby que controla aquest sistema, el sector financer, mira d'evitar-ho.

De fet al principi es parlava d'una crisi sistèmica, que s'havia de refundar el model capitalista i que calia establir mesures de control als mercats per evitar nous col·lapses. En canvi ara sembla que el mercat és qui domina les polítiques dels governs.

Això ens porta a pensar que realment no hem après res de la crisi i fins i tot hem anat enrere, hem posat a la presó un fals culpable. Home, potser sí que a Grècia la culpa la té l'Estat, i fins i tot una mica també a Portugal, però quina culpa té el govern irlandès? El problema allà és que el sector públic ha decidit pagar el forat creat pel sector privat i especialment pels bancs. Però seguint l'estela d'Alemanya ara fem la bogeria aquesta de posar el límit al dèficit a la Constitució. Si decideixes copiar, com a mínim copia el que fan bé.

És una reforma sense sentit?

És el cop final a la mala gestió del president Zapatero, i en aquest cas amb el suport d'un Mariano Rajoy que sembla tenir la mateixa ideologia econòmica que el Reagan dels anys vuitanta, parlant de baixada d'impostos, amb la que cau. Però és que, a més a més, el problema que comencem a

tenir ara és, més enllà del creixement econòmic, un problema de distribució de la renda, i quan es posa un límit al dèficit públic a la Constitució el missatge que s'envia és que no els importa la distribució de la renda. I posats a posar límits al dèficit, per què el 3%, el mateix que en època d'expansió i el mateix que es van saltar Alemanya i França el 2003 amb el beneplàcit de tothom? No seria més lògic posar-lo al 6% o al 7%? I posats a qüestionar les coses, per què el BCE ha estat desaparegut mentre s'ha atacat Grècia, Irlanda o Portugal? No hauria estat més lògic que compensés deute públic d'aquests països per avançar? No té gaire sentit que encara avui el BCE tingui com a màxima prioritat el control de la inflació.

Seria oportú establir eurobons com ja defensen polítics com ara González i Blair i economistes com per exemple Stiglitz?

Sí, però ja entenc que Alemanya no ho vulgui, si més no si això no es compensa amb una política fiscal que es decideixi des d'Europa i que marqui unes regles del joc comunes per a tots. A Alemanya posar en marxa els eurobons li costarà diners, no tant per transfe-

rències, sinó a l'hora de finançar el seu deute públic, i per tant li hem de donar alguna cosa a canvi. I hem de posar en marxa un govern europeu, aquesta és la clau.

Manca un veritable lideratge europeu?

Hem posat gratuïtament en perill la Unió Europea, i això és per culpa de la manca de lideratge i pel camí pres per Angela Merkel, que es mou sobretot en funció de les enquestes internes. Li ha mancat la valentia per mobilitzar els diners necessaris per estabilitzar la zona euro, es troba a faltar la visió estratègica de Helmut Kohl, que va ser prou valent per liquidar el principal actiu alemany, el marc, per tirar endavant l'euro. Ho va fer perquè tenia visió de futur, sabia que el que aleshores pagava Alemanya després tindria el seu retorn en més ocupació i més salaris. Merkel no ha estat a l'altura i, a més, a Europa tenim altres líders com Berlusconi o Zapatero que tampoc estan a l'altura i que a més no tenen una alternativa gaire millor.

L'euro està en perill?

I tant que sí. I està en perill perquè l'euro no es pot entendre sense Itàlia, que pot ser la propera víctima junt amb Espanya. I davant